

Lea Ahmed Jussilainen

Galleri Lokomotiv, Örnsköldsvik, till 15 mars

Det är knappt jag vågar mig in i galleriet. Mindre för de rena till synes nystädade ytorna utan mer för de rosa målade inslagen i interiören som för tankarna till barnkammare och jungfruligt flickrum. Känslan av att gå försiktigt påkallas. Snart kommer det att visa sig att min varsamhet blir ett viktigt verktyg för att tränga in i Lea Ahmed Jussilainens bildvärld. Med en alltför snabb avskanning av hennes färggrafik kunde man tro att det handlar om illustrationer ur någon lätt gulnad modernistisk broschyr om inredning och arkitektur. Först när jag tar ett just aktsamt steg in i en bild ser jag att det handlar om något helt annat. Att detta annat också finns längre in i bildrummet, ofta lite blygt och diffust i bakgrunden, något som kanske i sin tur skulle förklara utställningens därför skenbart oskuldsfulla yttre inramning.

Några exempel. I bilden "Hemmen" ligger fem olika typer av takformer på rad i klarrött som ett pärlband, exakt beskrivna, typ normativ byggnadsstandard. I ett suddigt fält ses två par framför husen, samt två glatt vinkande barn som springer det ena paret tillmötes. Plötsligt handlar bilden om familjelycka, men också saknad, barnlöshet, kanske till och med skilsmässa. Hur bra än taken ser ut är de inga skydd mot allt. Två stycken lära-gå-selar för småbarn dominerar bilden "Hemma – under bordet". Men inga barn syns till, däremot långt i bakgrunden i rummets hörn ligger en kvinna hopkrupen under ett bord. Återigen, vad har hänt, har de redan lärt sig gå och lämnat redskapen? Eller drömmer hon om barn som inte kommer? Eller något annat familjedrama?

Ta skydd handlar också en bild med samma namn. Åter en kvinna i skyddet av en möbel och sittande med huvudet böjt i en oroande ställning. Under henne syns ett plåtlock på en konservburk med illustrativ anvisning hur locket öppnas i två steg. Men vad skyddar hon sig mot? Klarar hon inte av en så enkel sak? Kommer burken att sprängas? Eller hela den infernaliska konsumismen, till slut? Bilden blir lika mycket en symbol för instängdhet i en trivial vardag som en bild av något mycket mera svårdefinierat och hotfullare, det gäller liksom att följa bruksanvisningen, annars...

Så kan man här och var hitta mörka fallgropar och plötsliga liksom besvärande tankekast under ytan av för alla igenkännbar rekvisita. Kring individen, familjen, hemmet och samhället. Om man nu enbart vill se utställningen som sociala rebusar, vilket inte ger den full rättvisa. Den främsta styrkan hos Lea Ahmed Jussilainen som jag ser det är den rent bildmässiga, det poetiska spelet mellan färg och form, mellan föreställande och abstraktion, nedskruvad där bara det viktigaste finns med men som i sin tur öppnar upp en sorts bildens frihet. I "Tomt hem" ser man bara husets yttre tjocka ram, längre kan man inte gå. Men istället för svart färg tar hon röd, därför att det är mer än ett hus, det är också ett energiskt laddat rum, en spelplan. Husramen återkommer i två bilder om "räckvidd" där möjligheterna (eller omöjligheterna) visar sig bra mycket större än man kan tro.

Haiku som bild tänker jag, med några få rader som öppnar världen. Ju mindre du säger desto större betydelse får det du säger. Konstnären ger små fingeranvisningar men fastslår inget, som i bilden "Svävande hypnos" där kommunicerande streckade fält går mellan den ena personens händer och den andres ögon. Mera fysisk direktkontakt förmedlas i etsningarna om den okände soldaten som bär en offrad broder på sina axlar, där liksom kropparna sammanslutits till en och samma. Mer gripande bild i all sin enkelhet är det svårt att föreställa sig. Så rör sig Lea Ahmed Jussilainen i utställningen mellan poler och ytterligheter, från oväntad tragik till brukshandvisad trygghet, från vardagens oro till kanske förlösande om än dubbelbottnad humor. Men allt uttryckt som några enkla tecken eller motsträviga logotyper som står så långt från logotyper man kan tänka sig.

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2014-02-27